

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av kyrkolagen, lag om upphävande av lagen om kyrkans centralfond och lag om skyldighet för medlemmar i evangelisk-lutherska kyrkan att betala skatt till församlingen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås det att kyrkolagen ändras så att bestämmelserna om ekonomiförvaltningen görs tydligare och uppdateras, utan att det görs betydande principiella ändringar i dem. Syftet är inte bara att beakta grundlagens krav på författningsnivå utan också att systematiskt utveckla bestämmelserna.

Det föreslås att till kyrkolagen fogas en bestämmelse om en ny pensionsfondsavgift som baserar sig på kyrkoskatten. Storleken på avgiften bestäms av kyrkomötet. Avgiften kan vara högst fem procent av kyrkoskatten. Propositionen innehåller en teknisk revidering av regleringen av församlingsmedlem-

marnas skyldighet att betala kyrkoskatt genom att det stiftas en ny lag om skyldigheten för medlemmar i evangelisk-lutherska kyrkan att betala skatt till församlingen. Kyrkoskatten ska också i fortsättningen grunda sig på kommunalbeskattningen och är därmed i materiellt avseende fortfarande osjälvständig. Den nya lagen gäller endast medlemmar i evangelisk-lutherska kyrkan och deras dödsbon.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2013.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÄN MOTIVERING	3
1 NULÄGE	3
1.1 Lagstiftning och praxis.....	3
Allmänt.....	3
Församlingarnas ekonomi	4
Kyrkoskatt	4
Ekonomi inom kyrkans centralfond	5
Finansiering av kyrkans pensionssystem.....	6
1.2 De nordiska evangelisk-lutherska kyrkornas ekonomi	6
Sverige.....	7
Norge.....	7
Danmark	8
1.3 Bedömning av nuläget	8
Bestämmelser om församlingarnas ekonomi.....	8
Grunderna för kyrkoskatt	8
Bestämmelser om ekonomi inom kyrkans centralfond	9
Finansiering av kyrkans pensionssystem.....	9
2 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	10
2.1 Målsättning.....	10
2.2 Alternativa lösningar.....	11
2.3 De viktigaste förslagen.....	12
3 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	13
4 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	13
DETALJMOTIVERING	14
1 LAGFÖRSLAG	14
1.1 Kyrkolagen.....	14
15 kap. Församlingens och den kyrkliga samfällighetens ekonomi	14
17 a kap. Allmänna stadganden.....	16
17 b kap. Stiftsfullmäktige	16
22 kap. Kyrkostyrelsen, kyrkans centralfond och kyrkans arbetsmarknadsverk	16
1.2 Lagen om kyrkans centralfond.....	17
1.3 Lag om skyldighet för medlemmar i evangelisk-lutherska kyrkan att betala skatt till församlingen.....	17
2 NÄRMARE BESTÄMMELSER.....	19
3 IKRAFTTRÄDANDE	19
4 FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING	19
LAGFÖRSLAG	20
Lag om ändring av kyrkolagen.....	20
Lag om upphävande av lagen om kyrkans centralfond	23
Lag om skyldighet för medlemmar i evangelisk-lutherska församlingar att betala skatt till församlingen.....	24
BILAGOR.....	26
PARALLELLTEXT	26
Lag om ändring av kyrkolagen.....	26

ALLMÄN MOTIVERING

1 Nuläge**1.1 Lagstiftning och praxis**

Allmänt

Bestämmelser om kyrkans och dess församlingars ekonomi finns förutom i kyrkolagen (1054/1993) och kyrkoordningen (1055/1993) även i annan kyrklig lagstiftning. I lagen om kyrkans centralfond (895/1941) och i förordningen angående verkställigheten av lagen om kyrkans centralfond (982/1944) finns bestämmelser om uppgifterna för kyrkans centralfond, om centralfondens inkomstbildning samt om förvaltningen och skötseln av centralfonden. En del av bestämmelserna om kyrkans centralfond har dock tagits in i kyrkolagen. Bestämmelser om grunderna för kyrkoskatten finns i kyrkolagen, och dessutom bland annat i lagen angående grunderna för vissa kyrkliga avgifter (1035/1944) samt i lagen om de evangelisk-lutherska församlingarnas boställen och fonder (106/1966, nedan boställslagen).

Församlingarna och de kyrkliga samfälligheterna är självständiga juridiska personer och ekonomiska enheter som får huvuddelen av sina inkomster av församlingens medlemmar i form av kyrkoskatt. Största delen av kyrkans förmögenhet ägs av församlingarna och de kyrkliga samfälligheterna.

Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland är en fristående juridisk person. Kyrkan äger t.ex. kyrkostyrelsens fastigheter och biskopsgårdar i stiftet. Enligt 22 kap. 2 § 2 och 3 mom. i den gällande kyrkolagen åläggs kyrkostyrelsen uppgifter som hör samman med kyrkans ägarmakt.

Också kyrkans centralfond är en fristående juridisk person med en betydande finansiell position och finansiell uppgift inom kyrkans centralförvaltning och även inom hela kyrkan. Den sköter finansieringen av kyrkans centralförvaltning, stiftet och kyrkans gemensamma uppgifter samt betalar understöd till församlingarna. Vidare är den pensionsanstalt för kyrkan.

Den viktigaste fonden i kyrkans centralfond är pensionsfonden med egen täckning vars syfte är att trygga utbetalningen av de pensioner som kyrkan ansvarar för enligt pensionslagen för evangelisk-lutherska kyrkan (261/2008). Kyrkostyrelsen är styrelse för kyrkans centralfond.

Även om kyrkan i egenskap av självständig ekonomisk enhet inte är detsamma som kyrkans centralfond kan man konstatera att med undantag av församlingarnas och de kyrkliga samfälligheternas ekonomi går alla inkomster och utgifter inom kyrkan via centralfonden. Med undantag av Finlands evangelisk-lutherska kyrkas ovannämnda egendom och stiftens egendom som klarläggs nedan, ägs den största delen av kyrkans egendom av kyrkans centralfond. Den egendom som ägs av evangelisk-lutherska kyrkan och dess stift tas också upp i centralfondens balansräkning, eftersom bokföringen för stiftet och kyrkans centralförvaltning sköts som en del av centralfondens bokföring.

Kyrkomötet är den centrala beslutsfattaren i fråga om kyrkans ekonomi, eftersom kyrkomötet fattar beslut om budgeten, revisionen och bokslutet när det gäller den verksamhet som kyrkans centralfond finansierar.

Stiftens verksamhet finansieras huvudsakligen ur kyrkans centralfond. Stiftet har donerad egendom i någon mån och egendom som tidigare samlats in genom olika församlingsavgifter. Stiftet har självständig ekonomisk beslutanderätt i fråga om de medel som anvisats dem. Enligt 17 a kap. 1 § i kyrkolagen handhar stiftet självt sin verksamhet och sköter sin ekonomi enligt kyrkolagen och kyrkoordningen samt de bestämmelser som utfärdats med stöd av dem. Enligt bestämmelserna om stiftets fonder i 19 kap. 1 § 1 mom. 7 punkten i den gällande kyrkoordningen förvaltar domkapitlet de donationsmedel och fonder av stiftelsenatur som domkapitlet innehar. Dessa fonder har placerings-tillgångar såsom bostadsaktier och andelar i placeringsfonder.

Församlingarnas ekonomi

I 15 kap. i kyrkolagen finns bestämmelser om församlingens och den kyrkliga samfällighetens ekonomiförvaltning. Församlingarnas inkomster utgörs i huvudsak av medel som tas ut av medlemmarna i form av kyrkoskatt och den utdelning av intäkterna från samfundsskatten som församlingarna får. Församlingarnas och de kyrkliga samfälligheternas övriga inkomster utgörs närmast av inkomster från egendom samt understöd från centralfonden. För kyrkliga förrättningar får församlingen inte ta ut arvode.

Enligt kyrkolagen får församlingens tillgångar och inkomster användas endast för fullgörandet av församlingens uppgifter. Församlingarnas medlemmar ska genom att betala kyrkoskatt delta i anskaffningen av de medel som behövs för att församlingens uppgifter ska kunna fullgöras. En församlingsmedlem kan dock befrias från kyrkoskatt på samma skattelättnadsgrunder som tillämpas vid kommunalbeskattningen.

Vid förvaltande och nyttjande av egendom som donerats eller testamenterats för särskilt ändamål ska bestämmelserna i gåvobrevet eller testamentet iakttas. Endast om förhållandena varaktigt har förändrats så att det är omöjligt att nyttja egendomen för det ursprungliga ändamålet kan man avvika från villkoren i gåvobrevet eller testamentet.

Dessutom föreskrivs det i kyrkolagen om församlingens och den kyrkliga samfällighetens redovisningsskyldiga, dvs. förtroendevalda eller tjänsteinnehavare som bland annat beslutar om ärenden som gäller utgifter eller inkomster, godkänner betalningsorder eller förvaltar församlingens eller den kyrkliga samfällighetens penningmedel eller annan egendom, eller som har till uppgift att bevaka församlingens eller den kyrkliga samfällighetens ekonomiska intressen. Medlemmarna av kyrkofullmäktige betraktas inte som redovisningsskyldiga.

Närmare bestämmelser om skötseln av ekonomin i församlingarna och de kyrkliga samfälligheterna finns i kyrkoordningen. Församlingens och den kyrkliga samfällighetens skötsel av ekonomin styrs även genom en ekonomistadga som församlingen eller den kyrkliga samfälligheten själv har god-

känt. I bokföringen och vid upprättandet av bokslut följs i tillämpliga delar bokföringslagen (1336/1997). Kyrkostyrelsen har befogenhet att vid behov meddela närmare anvisningar om uppgörandet av budgeten, fastställandet av inkomstskattesatsen, skötseln av egendomen, finansförvaltningen samt om bokföringen och revisionen.

Kyrkoskatt

Enligt 1 § i inkomstskattelagen (1535/1992) ska för förvärvsinkomst betalas skatt till staten, kommunen och församlingen. För kapitalinkomst ska skatt betalas till staten. För samfunds och samfällda förmåners inkomster ska skatt betalas till staten, kommunen och församlingen. Enligt 124 § 2 mom. i inkomstskattelagen är inkomstskattesatsen för samfund 24,5 procent och för samfällda förmåner 28 procent. I lagen om skatteredovisning (532/1998) finns bestämmelser om hur samfundens och de samfällda förmånernas skatt fördelas mellan olika skattetagare. År 2012 är statens utdelning av samfundsskatten 69,36 procent, kommunernas 28,34 procent och församlingarnas 2,30 procent. De evangelisk-lutherska församlingarnas samfundsskatt är 99,92 procent och de ortodoxa församlingarnas 0,08 procent av församlingarnas utdelning av samfundsskatten.

Bestämmelser om skyldigheten att betala kyrkoskatt samt om grunderna för detta finns i kyrkolagen, i lagen angående grunderna för vissa kyrkliga avgifter och i boställslagen. Det belopp som enligt den budget som kyrkofullmäktige årligen godkänner utöver övriga inkomster behövs för att betala utgifterna under räkenskapsåret samlas in som kyrkoskatt. Församlingens kyrkofullmäktige eller den kyrkliga samfällighetens gemensamma kyrkofullmäktige fastställer inkomstskattesatsen.

I 13 § i boställslagen finns bestämmelser om grunderna för betalning av kyrkoskatt. Om församlingens egentliga inkomster och de kapitaltillgångar som tagits i bruk inte räcker till ska det enligt paragrafen tas ut kyrkoskatt för anskaffning av medel för betalning av de utgifter som tagits upp i församlingens budget. Kyrkoskatt betalas enligt den beskattningsbara inkomsten vid kommu-

nalbeskattningen av alla dem som påförts kommunalskatt, dock inte av den som inte är medlem av kyrkan, och inte heller av andra religionsamfund och deras församlingar.

Enligt lagen angående grunderna för vissa kyrkliga avgifter ska församlingens medlemmar och övriga som betalar lön åt prästerskapet ta del i byggande och underhåll av kyrka med vad därtill hör, såsom klockstapel, kyrkogårdsmur, begravningsplats och begravningskapell, samt i byggande och underhåll av församlingshus liksom i avlönande av församlingstjänare och kyrkobetjäning, enligt samma grunder som gäller för prästerskapets avlönning. Enligt samma grunder ska också de avgifter till kyrkan betalas, som det inte finns särskilda föreskrifter om när det gäller uttaxeringen. Således hör också de fastighetsavgifter som nämns i lagen till de utgifter som föranleds av församlingens uppgifter och som ska täckas med kyrkoskatt. Lagen angående grunderna för vissa kyrkliga avgifter anknyter till det upphävda lönesystemet för prästerskap och kantor-organister.

Ekonomi inom kyrkans centralfond

Kyrkans centralfond är den evangelisk-lutherska kyrkans gemensamma fond. Dess tillgångar används för kyrkans gemensamma syften, för understödande av församlingar och kyrkliga samfälligheter i svag ekonomisk ställning, utvecklande av samarbetet mellan församlingarna och av församlingsstrukturen, betalning av pensioner och familjepensioner till anställda inom kyrkan, en församling eller en kyrklig samfällighet samt betalning av övriga utgifter enligt lag och förbindelser så som bestäms i kyrkolagen.

Enligt 22 kap. 6 § i kyrkolagen används fondens tillgångar inom ramen för centralfondens budget för understödande av församlingar och kyrkliga samfälligheter i svag ekonomisk ställning samt för utvecklande av samarbetet mellan församlingar och av församlingsstrukturen, för betalning av pensioner och familjepensioner, för betalning av kyrkans centralförvaltnings och stiftens utgifter, för betalning av arvoden för uppgifter som ankommer på kontraktsprostsämbetet, för fullgörande av kyrkans övriga gemensamma uppgifter samt för betalning av kyr-

kans övriga utgifter enligt lag eller särskilda förbindelser. Kyrkans centralfond är pensionsanstalt för kyrkan och sköter dess uppgifter så som bestäms i pensionslagen för evangelisk-lutherska kyrkan.

De viktigaste inkomstkällorna för centralfondens är de avgifter församlingarna erlägger enligt 22 kap. 8 § i kyrkolagen och inkomsterna från fondens placeringsverksamhet. Församlingarna och de kyrkliga samfälligheterna betalar en årlig grundavgift till centralfondens som baserar sig på kyrkoskatteutfallet och utdelningen av samfundsskatten, en pensionsavgift enligt utbetalda löner under räkenskapsåret och invalidpensionernas självriskandelar som bestäms enligt grunder som fastställs av kyrkomötet. Dessutom kan församlingarna enligt lagen åläggas att betala en tilläggsavgift enligt församlingarnas utdelning av samfundsskatten. Denna avgift har dock inte tagits ut av församlingarna. Även grundavgiften har under de senaste åren angetts enbart utifrån kyrkoskatteutfallet. Avgifterna har inte tagits ut på basis av församlingarnas utdelning av samfundsskatten. Tillsynen över den placeringsverksamhet som bedrivs av pensionsfonden inom kyrkans centralfond utövas enligt 22 kap. 10 § i kyrkolagen av Försäkringsinspektionen (numera Finansinspektionen).

Församlingarna kan som understöd av centralfondens beviljas komplettering av skatteintäkterna och understöd enligt prövning. Dessutom kan församlingarna även beviljas lån, med eller utan ränta, av understödsmedlen, men i praktiken beviljas inte längre understöd i form av lån.

Församlingarna beviljas komplettering av skatteintäkterna om summan av den kalkylerade kyrkoskatten och församlingens utdelning av samfundsskatten per närvarande medlem underskrider den utjämningsgräns som bestäms enligt kommunens bosättnings-täthet och församlingens medlemsantal. Utjämningsgränsen är enligt vad kyrkostyrelsen närmare bestämmer 65–80 procent av medeltalet av summan av de beräknade kalkylerade kyrkoskatterna och de utdelningar av samfundsskatten som församlingarna fått per närvarande medlem i samtliga församlingar. År 2010 delades det ut komplettering av skatteintäkterna och extra verksamhetsunder-

stöd till 66 församlingar till ett sammanlagt belopp av 2,1 miljoner euro.

Understöd enligt prövning kan beviljas en församling eller kyrklig samfällighet om denna på grund av avsides läge, långa avstånd, skärgårdsförhållanden, lågt medlemsantal, byggprojekt, utvecklande av samarbetet mellan församlingar och av de ekonomiska församlingsenheterna eller på grund av andra särskilda orsaker är i behov av ekonomiskt stöd. Understöd enligt prövning kan beviljas för viss tid även för att ett ändamålsenligt och kostnadsmässigt fördelaktigt samarbete mellan församlingar eller en ändamålsenlig och kostnadsmässigt fördelaktig församlingsstruktur ska kunna åstadkommas, trots att understöd enligt prövning inte annars skulle kunna beviljas.

Kyrkostyrelsen är styrelse för kyrkans centralfond. Fonden sköts av fondens direktör som också är det ecklesiastikråd som verkar som chef för kyrkostyrelsens ekonomiavdelning. Kyrkostyrelsen beslutar om fördelningen av understöd ur centralfonden inom ramen för den budget som kyrkomötet har godkänt. Kyrkostyrelsen har även behörighet att övervaka ekonomiförvaltningen särskilt i de församlingar som har erhållit understöd ur centralfonden. I praktiken har detta skett i form av specialrevisioner som görs några gånger per år.

I förordningen angående verkställigheten av lagen om kyrkans centralfond (982/1944) finns närmare bestämmelser om förvaltningen av kyrkans centralfond. Det finns dessutom en specialbestämmelse om placering av medel i pensionsfonden inom kyrkans centralfond. i 22 kap. 3 § 2 mom. i kyrkolagen. Enligt bestämmelsen kan kyrkostyrelsen delegera sin behörighet i ärenden som gäller placering av medel i pensionsfonden inom kyrkans centralfond till direktionen för pensionsfonden inom kyrkans centralfond som kyrkostyrelsen tillsatt.

Finansiering av kyrkans pensionssystem

Enligt pensionslagen för evangelisk-lutherska kyrkan ansvarar kyrkans centralfond som pensionsanstalt för kyrkans, församlingarnas och de kyrkliga samfällighetersnas pensionsskydd. Kyrkans anställda har rätt

till pension enligt samma bestämmelser som gäller för statsanställda.

Kyrkans pensionsanstalt är i egenskap av pensionsanstalt inom den offentliga sektorn ensam ansvarig för finansieringen av sitt eget pensionssystem. Från början finansierades kyrkans pensioner med pensionsavgifter baserade på skattören. Avgifterna bestämdes enligt en fördelningsgrund där målet var att årligen i pensionsavgifter samla in ett belopp som var lika stor som det som pensionsutgifterna beräknades uppgå till samma år. Eventuellt överskott överfördes till pensionsfonden.

I början av 1991 övergick kyrkan till en pensionsavgift baserad på lönesumman och en fonderingsmodell. I modellen ingick en övergångsperiod på fem år. Under övergångsperioden fick de församlingar vars pensionsavgifter ökade till följd av reformen en del av höjningen tillbaka via understöd enligt prövning. De församlingar vars pensionsavgifter hade minskat betalade ett tillägg till kyrkans centralfond som motsvarade en del av minskningen.

För 1991 fastställde kyrkomötet pensionsavgiften utan fonderingsdel till 20,5 procent av lönerna. Församlingarna var enligt kyrkomötets beslut skyldiga att betala pensionsavgift också för fondering och storleken på avgiften fastställdes till 1 procent. Pensionsavgiften uppgick då sammanlagt till 21,5 procent. År 1992 höjdes pensionsavgiften utan fonderingsdel till 21,5 procent och fonderingsdelen till 2 procent, sammanlagt alltså 23,5 procent.

En prognos för kyrkans personutgifter blev klar 1992. Utgående från resultatet beslutade kyrkomötet att fem procent av lönesumman ska fonderas. Arbetsgivarens pensionsavgift höjdes både 1993 och 1994, då avgiften nådde den nuvarande nivån, dvs. 27 procent. Från och med 1993 har också arbetstagarnas pensionsavgifter utgjort en finansieringskälla.

Från och med 1999 har kyrkans pensionsfond varit självständigt och beslutsfattandet har flyttats till pensionsfondens direktion.

1.2 De nordiska evangelisk-lutherska kyrkornas ekonomi

Sverige

Svenska kyrkans medlemmar har ett gemensamt ansvar för kyrkans ekonomiska verksamhetsbetingelser och betalar därför en inkomstbaserad medlemsavgift. I 7 och 8 § i lagen om Svenska kyrkan (1998:1591) finns bestämmelser om skyldigheten för den som tillhör Svenska kyrkan att betala en lokal och regional kyrkoavgift samt om vem som beslutar om kyrkoavgiftens storlek. Enligt lagen beslutar församlingen om den lokalakyrkoavgiften. Om församlingen ingår i en kyrklig samfällighet får samfälligheten besluta om hela eller en del av avgiften. Stiftet beslutar om den regionala kyrkoavgiften. I lagen om avgift till registrerat trossamfund (1999:291) föreskrivs att kyrkoavgiften beräknas på samma grundval som kyrkans medlem erlägger kommunal inkomstskatt.

I 42—52 kap. i kyrkoordningen för Svenska kyrkan finns närmare bestämmelser om kyrkoavgiften och om förvaltningen av kyrkans och dess församlingars ekonomi och egendom. Församlingens kyrkoråd, en kyrklig samfällighets kyrkonämnd och stiftets stiftsstyrelse ska besluta om storleken på kyrkoavgiften i samband med godkännandet av budgeten och underrätta kyrkostyrelsen om den. Kyrkostyrelsen ska för sin del informera församlingarna, de kyrkliga samfälligheterna och stiftet om kyrkoavgiften under räkenskapsåret samt preliminärt informera om de kommunalt beskattningsbara inkomsterna för dem som tillhör kyrkan. Kyrkostyrelsen ska även genast överföra intäkterna från kyrkoavgiften till församlingarna, samfälligheterna och stiftet.

Någon avgift får inte tas ut för förrättningar som dop, konfirmation, vigsel eller begravningsgudstjänst av personer som tillhör kyrkan eller av dödsboet efter en avliden som tillhörde kyrkan. Om förrättningen handhas av någon annan än den egna församlingen har den församling som utför förrättningen rätt att ta ut en ersättning av den församling till vilken personen i fråga hör eller den avlidne tillhörde. Dessutom får en avgift tas ut av den avlidnes dödsbo då en begravningsgudstjänst firas för någon som inte tillhörde Svenska kyrkan om det finns särskilda skäl för gudstjänsten och denna är förenlig med

den avlidnes önskemål. Även av blivande makar som inte tillhör Svenska kyrkan får det tas ut en avgift för vigseln.

För att trygga kyrkans rikstäckande verksamhet utjämnas församlingarnas och de kyrkliga samfälligheternas ekonomiska förutsättningar genom olika utjämningsavgifter och bidrag. Församlingarna och de kyrkliga samfälligheterna betalar en årlig utjämningsavgift som beräknas på deras kyrkoavgiftsunderlag. Dessutom betalas en särskild utjämningsavgift på kyrklig egendom såsom avkastningen från fastigheter och fonder.

Församlingarnas inkomster och utgifter utjämnas även genom avgifter och bidrag. Församlingar och kyrkliga samfälligheter vars avgiftsunderlag överstiger det genomsnittliga avgiftsunderlaget ska betala en inkomstutjämningsavgift. De församlingar vars avgiftsunderlag understiger det genomsnittliga avgiftsunderlaget ska få ett inkomstutjämningsbidrag. På motsvarande sätt utjämnas församlingarnas och de kyrkliga samfälligheternas kostnader för underhåll och drift av kyrkobyggnader genom avgifter och bidrag. Avgifterna eller bidragen för kostnadsutjämnningen beräknas på antalet medlemmar i församlingarna eller de kyrkliga samfälligheterna. Kyrkostyrelsen fastställer årligen avgifterna och bidragen.

Dessutom kan församlingar och stift på ansökan få extra utjämningsbidrag, om de ovannämnda avgifterna och bidragen inte är tillräckligt effektiva för att balansera upp församlingsekonomin. Stiftet kan även få stöd för sin verksamhet (stiftsbidrag) och stiftet kan också på ansökan få och dela ut bidrag för kyrkligt byggande.

Norge

Norska kyrkans verksamhet finansieras i huvudsak med offentliga budgetmedel. I statsbudgeten reserveras anslag för avlöning av präster, kyrkans centrala och regionala förvaltning samt för underhållet av domkyrkan och för stöd till olika kyrkliga organisationer och mål.

Kommunerna reserverar i sin budget anslag för kyrkans lokala verksamhet och lokala förvaltningsorgan samt för underhåll av kyrkobyggnaderna. Kommunerna har ett eko-

nomiskt ansvar att underhålla cirka 1 600 kyrkor samt att anställa tillräckligt med personal för det kyrkliga arbetet.

I Norge har det våren 2012 fattats beslut om en omfattande reform som gäller förhållandet mellan kyrkan och staten.

Danmark

Enligt 4 § i den danska grundlagen (Danmarks Riges Grundlov af 5. juni 1953) är den evangelisk-lutherska kyrkan den danska folkkyrkan och den understöds av staten. Kyrkans ekonomi kan delas upp i tre grupper av vilka den första är den lokala ekonomin. I den ingår fonder för församlingarnas kyrkor, prästgårdar och begravningsplatser samt prosteriernas fonder. Dessa lokala fonder täcker nästan 77 procent av alla utgifter inom folkkyrkan. Utgifterna för den lokala ekonomin täcks i första hand genom kyrkoskatt som betalas av kyrkans medlemmar. Den andra gruppen är centralfondens ekonomi som täcker en rad av folkkyrkans gemensamma utgifter, först och främst folkkyrkans egen andel av lönerna till präster och prostar. Centralfondens intäkter utgörs av den s.k. statliga landskyrkoskatten som är en del av den kyrkoskatt som betalas av folkkyrkans medlemmar. Den tredje gruppen är statens budgetfinansierade bidrag till folkkyrkan som främst används till att betala löne- och pensionsutgifter för präster och prostar.

Kyrkoskatten är folkkyrkans viktigaste inkomstkälla. Kyrkans medlemmar är skyldiga att betala kyrkoskatt. Kyrkoskatten beräknas på medlemmarnas skattepliktiga inkomst och uppbärs tillsammans med skatten till stat och kommun. År 2010 uppskattades medlemmarna betala kyrkoskatt till ett sammanlagt belopp av 5,8 miljarder danska kronor, vilket innebär i snitt cirka 0,89 procent av deras skattepliktiga inkomst. Kyrkoskatten fastställs kommunvis. Det innebär att församlingsmedlemmarna inom en kommun betalar kyrkoskatt enligt samma skattesats. Däremot kan skattesatsen variera från kommun till kommun. År 2010 var den lägsta kyrkoskattesatsen 0,44 och den högsta 1,50. Kyrkoskattesatsen bestäms i första hand utifrån församlingarnas och prosteriernas budget. När skattesatsen bestäms ska även den statliga

kyrkoskattesats som fastställs av kyrkoministern beaktas.

1.3 Bedömning av nuläget

I samband med totalreformen av den kyrkolag som trädde i kraft år 1994 granskades inte den övriga relativt gamla kyrkliga lagstiftningen från 1940- och 1960-talet. Bestämmelserna är i många avseenden föråldrade och uppfyller inte till alla delar kraven på författningsnivå enligt grundlagen.

Bestämmelser om församlingarnas ekonomi

Kyrkolagens 15 kap. och kyrkoordningens 15 kap., där det ingår bestämmelser om församlingarnas ekonomiförvaltning, är i huvudsak uppdaterade. I bestämmelserna finns det dock sådant som överlappar bestämmelser i allmänt tillämpliga lagar. Bestämmelserna har dessutom en något föråldrad eller inexakt språkdräkt. Behovet av korrigeringar av dessa bestämmelser är sålunda närmast lagstiftningstekniskt.

Grunderna för kyrkoskatt

Bestämmelser om grunderna för kyrkoskatten finns i den enda gällande paragrafen i boställslagen, dvs. 13 §. Boställslagens övriga paragrafer har redan tidigare upphävts som obehövliga, de senaste genom lagen 860/1998. Inkluderandet av beskattningsbestämmelsen i boställslagen har varit en lagtekniskt oklar lösning. Dessutom är bestämmelsen i fråga om samfundsskatten föråldrad till följd av de bestämmelser som tagits in i inkomstskattelagen och lagen om skatteredovisning. Bestämmelser om samfundsskatten finns i inkomstskattelagen och om utdelningen av skatteintäkterna i lagen om skatteredovisning.

Beskattningen av dödsbon utgör en egen helhet. Enligt 17 § i inkomstskattelagen beskattas en under skatteåret avliden persons dödsbo för dödsåret för såväl den avlidnes som dödsboets inkomst varvid det på dödsboet tillämpas de regler som skulle ha tillämpats på den avlidne. Därefter beskattas dödsbon som särskilda skattskyldiga. Enligt 130 § i inkomstskattelagen ska ett dödsbo för sin i

kommunalbeskattningen beskattningsbara inkomst betala inkomstskatt till kommunen enligt en inkomstskattesats som fastställs enligt 66 § i kommunallagen (365/1995). I anknytning till denna bestämmelse är dödsboet med stöd av 13 § i boställslagen skattskyldigt även till församlingen också då den avlidne inte varit medlem i församlingen. Det krav som tagits upp i olika sammanhang på att ett dödsbo efter en sådan avliden som inte under sin livstid varit medlem i en församling inte ska vara skyldigt att betala kyrkoskatt kan anses vara motiverat.

Lagen angående grunderna för vissa kyrkliga avgifter från 1944 är från en tid då församlingarnas inkomster var ordnade på en mer enhetlig grund än den nuvarande kyrkoskatten och då församlingarna utnyttjade sina boställen för att fullgöra de skyldigheter som hänför sig till prästerskapets och kantorernas naturaförmånsavlöningar. Bestämmelsen i lagen har på samma sätt som 13 § i boställslagen förpliktat också sammanslutningar att ta del i de församlingskostnader som avses i lagen. Lagen angående grunderna för vissa kyrkliga avgifter har blivit onödig, eftersom det lönesystem som omfattade naturaförmåner slopades till alla delar genom lagen om upphävande av lönelagen för den evangelisk-lutherska kyrkan (391/1990) och eftersom bestämmelser om samfundsskattskyldigheten ingår i inkomstskattelagen, boställets krononatur har upphävts och församlingarna har en enhetlig finansieringsgrund för att täcka sina kostnader.

Det är nödvändigt att uppdatera de föräldrade bestämmelserna om grunderna för kyrkoskatten. Med beaktande av kyrkans offentliga ställning och dess självstyrelse som baserar sig på grundlagen finns det dock inget behov av att göra innehållsmässiga ändringar i kyrkans beskattningsrätt och medlemmarnas skattskyldighet. I lagen om ortodoxa kyrkan (985/2006), som trädde i kraft vid ingången av 2007, bevarades även ortodoxa kyrkans ställning som skattetagare oförändrad och det är ändamålsenligt att förfara på motsvarande sätt även i fråga om evangelisk-lutherska kyrkan.

Bestämmelser om ekonomin inom kyrkans centralfond

Då lagen om kyrkans centralfond stiftades i början av 1940-talet tänkte man närmast på frågor som gäller förhållandet mellan kyrka och stat. Beviljandet av understöd till församlingarna som staten hade skött, höll då på att överföras på kyrkan. De inkomster som kyrkans centralfond har kommer numera i form av centralfonds- och pensionsavgifter från församlingarna och de kyrkliga samfundligheterna samt som pensionsavgifter från tjänsteinnehavare och arbetstagare. Inkomstbildningen inom kyrkans centralfond är således klart en sådan inre angelägenhet som numera regleras i kyrkolagen. Den grundläggande bestämmelsen om centralfondens inkomster finns i 22 kap.8 § i kyrkolagen.

Bestämmelserna om förvaltningen och skötseln av kyrkans centralfond är bristfälliga och till stora delar föråldrade. Bestämmelserna överlappar även delvis bestämmelserna i kyrkolagen och kyrkoordningen.

Kyrkostyrelsen godkände 1999 en ekonomistadga för kyrkans centralfond med bestämmelser om budgeten, förvaltningen av tillgångar, bokföringen och bokslutet samt om granskningen av bokföringen och förvaltningen samt om den interna kontrollen. Det finns alltså bestämmelser om kyrkans centralfonds ekonomi på lägre författningsnivå än kyrkoordningen, medan samma frågor i fråga om församlingarna regleras i kyrkoordningen. Något egentligt bemyndigande att ge en ekonomistadga finns inte i kyrkolagstiftningen. Trots att man i skötseln av ekonomin till stor del följer bokföringslagen och revisionslagen (459/2007) finns det inte heller i fråga om centralfonden någon bestämmelse med hänvisning till dessa lagar.

Finansiering av kyrkans pensionssystem

Statskontorets prognos för kyrkans pensionsutgifter blev klar i december 2010. Prognosen är beräknad utgående från fem olika alternativ. Alternativen avviker från varandra i fråga om hur antalet anställda utvecklas. För närvarande har kyrkans pensionsanstalt cirka 20 000 pensionsförsäkrade och 20 000 pensionärer; antalet pensionärer är något högre än antalet försäkrade. Grundantagandena i de alternativa prognoserna varierar från en bibehållen nuvarande nivå till en

snabb anpassning. Enligt det alternativ som utgår från en snabb anpassning sjunker antalet försäkrade med 20 procent åren 2011—2031 och i första hand stödarbetet minskar, varefter minskningen avtar så att antalet försäkrade år 2075 är 50 procent av läget år 2010.

Resultatet av beräkningarna presenteras som pensionsutgiften i förhållande till lönesumman, vilket i de olika alternativen som högst är mellan 39 procent och 45 procent. Den föregående prognosen för kyrkans pensionsutgifter gjordes 2007. Då uppskattade man att pensionsutgiften i förhållande till lönesumman i de olika alternativen som högst är mellan 35,3 procent och 55,9 procent.

Enligt den nya prognosen har situationen alltså i viss mån förbättrats. Några ändringar som ingår i det nuvarande pensionssystemet i Finland påverkar den kommande pensionsnivån mera än väntat. Den livslängdskoefficient som togs i bruk 2010 minskar pensionerna avsevärt. Dessutom antas att löntagarnas arbetspensionsavgift ökar under de kommande åren och för denna avgiftsandel intjänas ingen pension. Vidare är kyrkans lönesumma 2010 högre än vad man hade räknat med i den förra prognosen.

Statskontoret har beräknat att kyrkans pensionsansvar enligt kyrkans pensionslag var cirka 4 105 miljoner euro den 31 december 2010. Det ökade pensionsansvaret i jämförelse med den tidigare prognosen beror på att lönesumman har stigit.

Kyrkostyrelsen har gjort upp beräkningar över hur långt den nuvarande pensionsfonden på cirka 950 miljoner euro räcker för att möta den framtida finansieringsutmaningen. I beräkningarna ingår en höjning av arbetsgivarens pensionsavgift från 27 procent till 28 procent år 2012. Utvecklingen av antalet anställda har granskats i enlighet med det alternativ som utgick från en snabb anpassning.

Som resultat av beräkningarna kan det konstateras att om personalstyrkan minskar högst i enlighet med alternativet som utgår från en snabb anpassning, och om fondens genomsnittliga reella årsavkastning från och med 2010 är minst fyra procent, räcker fonden till slutet av den granskade perioden, dvs. till år 2080. Om någondera variabeln får en mindre

gynnsam utveckling tar fondens medel slut före slutet av den granskade perioden.

Årsarbetskraften inom kyrkan har ökat med tio procent från år 1993 till år 2009. Under motsvarande tid har den lönesumma som ligger som grund för pensionsavgiften stigit med 95 procent. En osedvanligt stor ökning i lönesumman skedde 2007, eftersom de tidigare arbetspensionslagarna för privata sektorn upphävdes i slutet av 2006 och alla kyrkans anställda började omfattas av pensionslagen för evangelisk-lutherska kyrkan. Samtidigt utökades också pensionsförsäkringen till att omfatta bland annat uppdragsförhållanden.

Situationen har blivit allt svårare. Kyrkans medlemsantal har sedan 2003 minskat med cirka 250 000 personer och minskningen fortsätter. Detta inverkar oundvikligen på skatteinkomsterna. Cirka 25 procent av kyrkans fastanställda personal är över 55 år, vilket innebär att de avgår med ålderspension cirka år 2020. Det kan antas att det under de kommande ekonomiskt kärva åren inte alltid går att anställa nya arbetstagare i stället för dem som går i pension.

2 Målsättning och de viktigaste förslagen

2.1 Målsättning

Syftet med propositionen är att modernisera kyrkolagens nuvarande bestämmelser om kyrkans och församlingarnas ekonomiförvaltning så att de för användarna blir lättare att förstå och tydligare än de nuvarande bestämmelserna, och att de kan tillämpas på ekonomin såväl i stiftet som inom kyrkans centralfond. I princip har bestämmelserna utarbetats med utgångspunkt i den nuvarande ekonomiska helheten och det nuvarande ekonomisystemet utan att några betydande principiella ändringar gjorts i dem. Utöver att beakta grundlagens krav på författningsnivå har man även strävat efter en lagteknisk utveckling av bestämmelserna.

Syftet är dessutom att uppdatera de föräldrade kyrkliga lagar som har samband med kyrkans och församlingarnas ekonomiförvaltning och att ta in i kyrkolagen de separata

författningar som reglerar kyrkans centralfond.

Syftet med det förslag som gäller pensionsfundsavgiften är att säkerställa en tillräcklig nivå på kyrkans pensionsfond genom att ta i bruk en pensionsfundsavgift som är oberoende av lönesumman. Ju tidigare en effektiviserad utökning av fonden inleds, desto större är inverkan på avkastningen för pensionsfondens placeringsverksamhet och därigenom på fondens omfattning.

2.2 Alternativa lösningar

Enligt 81 § i grundlagen ska det om statskatt bestämmas genom lag, som ska innehålla bestämmelser om grunderna för skattskyldigheten och skattens storlek samt om de skattskyldigas rättsskydd.

Enligt 121 § 3 mom. har kommunerna beskattningsrätt. Enligt samma moment utfärdas genom lag bestämmelser om grunderna för skattskyldigheten och för hur skatten bestäms samt om de skattskyldigas rättsskydd. Enligt förarbetena till lagen (RP 1/1998 rd) har grundlagsutskottet i sina utlåtanden av hävd ansett att kommunernas beskattningsrätt och genom den kommunernas rätt att besluta om sin egen ekonomi hör till de viktigaste särdragen i den självstyrelse som tryggas i grundlagen. På grund av den stora betydelse som beskattningsrätten har är det motiverat att ta in en uttrycklig bestämmelse om detta i grundlagen. I enlighet med de grundläggande utgångspunkterna för den kommunala självstyrelsen ska det genom lag utfärdas bestämmelser om grunderna för hur skatten bestäms. Kommunerna har alltså liksom tidigare rätt att besluta om storleken på den kommunala skatten i enlighet med de beräkningsgrunder som utfärdas genom lag.

Den kyrkoordningskommitté som kyrkomötet tillsatte 1974 konstaterade i sitt betänkande (10.10.1979, s. 35—36) att skyldigheten för kyrkans medlemmar och för samfund att betala kyrkoskatt är en fråga som gäller förhållandet mellan kyrkan och staten. Av denna anledning borde en grundläggande bestämmelse om detta tas in i kyrkolagen. Enligt en gammal princip är det folkrepresanternas sak att besluta om de avgifter som påförs medborgarna. I grundlagen (61 § i den

då gällande RF) föreskrevs det att skatter regleras genom lag, dvs. genom beslut av riksdagen. Kommittén ansåg att de ekonomiska skyldigheter som kyrkans medlemmar hade mot sina församlingar hade ansetts som en skyldighet att betala skatt, varför det enligt den tidens rättsordning var nödvändigt att genom vanlig lag utfärda bestämmelser om betalningsskyldigheten. Kommittén konstaterade vidare att ett naturligt sätt att föreskriva om detta är att i kyrkolagen ta in en allmän bestämmelse om skyldigheten för kyrkans medlemmar att betala skatt till sina församlingar samt om skyldigheten för församlingarna att delta i kyrkans gemensamma utgifter. Om betalningsgrunderna bestäms dock genom vanlig lag. Kyrkan ska ha möjlighet att yttra sig innan ett sådant lagförslag överlämnas till riksdagen.

När det gäller kyrkans beskattningsrätt är den traditionella uppfattningen sålunda den att bestämmelser om grunderna för betalning av skatt utfärdas genom vanlig lag som stiftas av riksdagen, medan bestämmelser om betalningsskyldighet för kyrkans medlemmar ges i kyrkolagen. I 15 kap.2 § i kyrkolagen finns en allmän bestämmelse om skyldigheten för kyrkans medlemmar att betala skatt till församlingen. På nämnda sätt föreskrivs om grunderna för betalning av kyrkoskatt i 13 § i boställslagen. Denna reglering följer samma princip som bestämmelserna om stats- och kommunalbeskattning i grundlagen. Enligt förarbetena till grundlagen (RP 1/1998 rd) motsvaras lagens 81 § av 61 och 62 § i den gamla regeringsformen. Endast obetydliga ändringar i ordalydelsen har gjorts i bestämmelserna. Sålunda är den nuvarande lagstiftningslösningen adekvat när det gäller normhierarkin. Det finns också skäl att anse att det med tanke på församlingarnas beskattningsrätt inte är nödvändigt att i grundlagen ta in en sådan bestämmelse som motsvarar bestämmelsen om kommunernas beskattningsrätt.

Vid bedömningen av var grundbestämmelsen om den evangelisk-lutherska kyrkans kyrkoskatt ska placeras är alternativen att det antingen stiftas en separat lag eller att bestämmelsen tas in i inkomstskattelagen.

Bestämmelser om grunderna för den ortodoxa kyrkans kyrkoskatt finns inte i inkomst-

skattelagen utan i 77 § 3 mom. i lagen om ortodoxa kyrkan (985/2006). Enligt momentet betalas kyrkoskatt av alla kyrkans medlemmar som under skatteåret är bosatta i kommunerna inom församlingens område. Församlingen bestämmer endast skattesatsen medan den kyrkoskatt som ska betalas på förvärvsinkomst bestäms enligt den beskattningsbara inkomst som fastställs vid kommunalbeskattningen. Lagen om ortodoxa kyrkan har inte samma ställning som den evangelisk-lutherska kyrkans kyrkolag. De riktlinjer som utstakades 1979 om att skyldigheten att betala kyrkoskatt föreskrivs i kyrkolagen och bestämmelser om grunderna för kyrkoskatten utfärdas genom en så kallad vanlig lag kan sålunda anses motiverade.

De bestämmelser om kyrkans centralfond som ska finnas på lagnivå kan också placeras i en separat kyrklig lag på samma sätt som enligt den nuvarande regleringen. Kommittén för revision av kyrkolagen har konstaterat (1988, band I s. 70), att församlingarnas ekonomi anknyter till kyrkans författning och förvaltning och att grunderna för den därför ska regleras i kyrkolagen. På samma sätt kan det konstateras att grunderna för ekonomin i stiftet och kyrkans centralförvaltning samt centralfonden ska regleras i kyrkolagen eller åtminstone i kyrkoordningen. Basen för ekonomin i stiftet och inom kyrkans centralfond avviker i någon mån från varandra och de finansieras indirekt med församlingarnas avgifter till centralfonden, men i grunden gäller samma principer för dem. Eftersom församlingarna upprätthåller centralfonden, i huvudsak genom olika avgifter, och genom dessa avgifter verksamheten i stiftet och inom kyrkans centralförvaltning, ska bestämmelserna om skötseln av centralfondens ekonomi finnas på samma författningsnivå som bestämmelserna om själva församlingarna.

2.3 De viktigaste förslagen

I propositionen föreslås det att en ny lag om skyldigheten för medlemmar i evangelisk-lutherska kyrkan att betala skatt till församlingen, nedan lagen om skattskyldighet för församlingsmedlemmar. Enligt förslaget ska lagen ersätta 13 § i boställslagen. Det fö-

reslås att det i kyrkolagen också i fortsättningen ska finnas en hänvisningsbestämmelse om att bestämmelser om grunderna för kyrkoskatten föreskrivs särskilt. Bestämmelsen i den gällande kyrkolagen om befrielse från kyrkoskatt överförs till den föreslagna nya lagen. Genom lagen om skattskyldighet för församlingsmedlemmar blir boställslagen onödig och den föreslås bli upphävd. Det föreslås även att lagen angående grunderna för vissa kyrkliga avgifter ska upphävas.

Kyrkoskatten ska också i fortsättningen basera sig på kommunalbeskattningen. Bestämmelser om grunderna för kommunalskatten finns i 130 § i inkomstskattelagen. Lagen ska gälla endast medlemmar i evangelisk-lutherska församlingar och deras dödsbon. Också den som är skattskyldig i Finland men som hör till en luthersk kyrka utomlands är på samma sätt som för närvarande skyldig att betala skatt i Finland till den lutherska församlingen på sin hemort. Däremot ska dödsboet efter en person som inte hörde till kyrkan inte längre betala skatt till en luthersk församling.

Bestämmelserna om församlingarnas och de kyrkliga samfälligheternas ekonomiförvaltning i 15 kap. i kyrkolagen och kyrkoordningen har getts en enhetlig utformning för alla organisationsnivåer inom kyrkan i en så omfattande utsträckning som möjligt. Det föreslås att i 15 kap. i kyrkolagen tas in bestämmelser om användning av tillgångarna, om kyrkoskatten och de redovisningsskyldiga samt om andra bestämmelser och föreskrifter om ekonomin som utfärdas med stöd av lag. Det föreslås att hänvisningsbestämmelser tas in i 17 a och 22 kap. i kyrkolagen. Enligt bestämmelserna ska det vid skötseln av ekonomin i ett stift eller inom kyrkans centralfond iakttas i tillämpliga delar de bestämmelser om skötseln av ekonomin i en församling eller kyrklig samfällighet som finns i kyrkolagen och kyrkoordningen.

Enligt förslaget ska lagen om kyrkans centralfond upphävas och de bestämmelser i lagen som fortfarande är nödvändiga ska överföras till kyrkolagen i anslutning till bestämmelserna om kyrkans centralförvaltning och centralfonden. De bestämmelser som ska överföras till kyrkolagen gäller närmast systemet för understöd till församlingarna och

församlingarnas centralfondsavgifter. En del av bestämmelserna ska ingå i kyrkoordningen.

Det föreslås att det till kyrkolagen fogas en bestämmelse om pensionsfondsavgiften, enligt vilken varje församling eller kyrklig samfällighet för en utökning av kyrkans pensionsfond betalar högst fem procent av kyrkoskatten vid den senast verkställda beskattningen.

Syftet är att insamlingen av pensionsfondsavgiften ska inledas 2013. Avgiftens storlek är beroende av hur kyrkans lönesumma utvecklades 2011 och hur avkastningen för pensionsfonden utvecklades 2011 och i början av 2012. Den största möjliga pensionsavgiften, fem procent, ger på årsnivå en summa på 42,7 miljoner euro.

Med hjälp av den prognos över pensionsutgifterna som ska göras med några års mellanrum kan man uppskatta om det är nödvändigt att ta in pensionsfondsavgiften och vilken nivå den eventuella avgiften ska ligga på. Kyrkomötet fastställer avgiften årligen i samband med att kyrkans centralfonds budget samt verksamhets- och ekonomiplan godkänns.

3 Propositionens konsekvenser

I propositionen ingår en lag som gäller församlingsmedlemmarnas skyldighet att betala skatt. Lagen ersätter den enda paragraf i boställslagen som ännu är i kraft, nämligen 13 § om kyrkobeskattningen. Bestämmelserna om kyrkobeskattningen förblir i övrigt i sak oförändrade, men dödsbon efter personer som inte hörde till kyrkan ska inte längre betala kyrkoskatt.

Enligt Skatteförvaltningens meddelande är det inte möjligt att på basis av nuvarande skattestatistik exakt bedöma propositionens ekonomiska konsekvenser. Konsekvenserna kan dock bedömas med stöd av att 79,7 % av befolkningen hörde till evangelisk-lutherska kyrkan vid ingången av 2010. Kyrkoskatten omfattar i fortsättningen cirka 80 procent av dödsbona. Efter att ett dödsbo har skiftats betalar de medlemmar av kyrkan som fått ett arv kyrkoskatt på arvet och på avkastningen av det endast om kommunalskatt ska betalas för arvet.

Preciseringen av bestämmelserna kan i viss mån antas göra myndigheternas ekonomiförvaltning klarare.

Införandet av pensionsfondsavgiften ökar de ekonomiska församlingsenheternas utgifter. Om målet är att utöka fonden med 30 miljoner euro med hjälp av pensionsfondsavgiften, blir avgiften för Helsingfors, den största ekonomiska församlingsenheten, 2 730 000 euro och för Suomenniemi, den minsta församlingsenheten, 4 000 euro. Om målet är 10 miljoner euro är de motsvarande beloppen 910 000 euro och 1 000 euro. Beräkningarna har gjorts utgående från nivån år 2009.

4 Beredningen av propositionen

Reformen har beretts av kommissionen för kodifiering av kyrkolagen (Kodifiering av kyrkolagstiftningen – Betänkande av kyrkostyrelsens kommission för kodifiering av kyrkolagen, Serie C 2009:6). Kommissionen beredde bestämmelserna om kyrkobeskattningen i samarbete med finansministeriet. Eftersom totalreformen inte kunde föras vidare efter det att lagstiftningsprojektet om kyrkans centralförvaltningsreform förfallit, har den del av reformen som gäller bestämmelserna om ekonomin beretts som ett separat projekt på tjänstemannanivå vid Kyrkostyrelsen.

Undervisnings- och kulturministeriet, justitieministeriet, finansministeriet, biskopsmötet, domkapitlen, stiftsfullmäktige, en församling och åtta kyrkliga samfälligheter har yttrat sig om kommissionens betänkande. I yttrandena framfördes inga anmärkningar mot de föreslagna bestämmelserna om församlingarnas och kyrkans ekonomiförvaltning eller kyrkobeskattningen.

Det yttrande som kyrkans delegation för bokföring lämnade har delvis beaktats i de föreslagna bestämmelserna. Den fortsatta beredningen av propositionen har skett vid undervisnings- och kulturministeriet.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Kyrkolagen

15 kap. Församlingens och den kyrkliga samfällighetens ekonomi

Till rubriken för kapitlet har fogats ett omnämnande av den kyrkliga samfälligheten. Utifrån de föreslagna hänvisningsbestämmelserna i 17 a kap. och 22 kap. kan bestämmelserna i kapitlet också tillämpas på ekonomin inom kyrkans centralfond och i stiftet.

1 §. Användning av tillgångar. Till paragrafens 1 mom. fogas ett omnämnande av den kyrkliga samfälligheten. Bestämmelsen kvarstår i övrigt oförändrad. I 2 mom. finns en hänvisningsbestämmelse om församlingarnas och de kyrkliga samfälligheternas skyldighet att delta i finansieringen av utgifterna för kyrkans centralfond i enlighet med 22 kap. 8 §. Med avgifterna täcks utgifterna för stiftet och kyrkans centralförvaltning vid sidan av de övriga i lag reglerade utgifterna för kyrkans centralfond. Bestämmelserna motsvarar gällande bestämmelser och praxis.

2 §. Kyrkoskatt. I 1 mom. föreskrivs i enlighet med den gällande 2 § om församlingsmedlemmarnas skyldighet att betala kyrkoskatt. Indirekt deltar församlingsmedlemmarna också i utgifterna för stiftet och kyrkans centralförvaltning, varför det i bestämmelsen finns ett omnämnande av kyrkans uppgifter vid sidan av församlingarnas och de kyrkliga samfälligheternas uppgifter. Det föreslås också i enlighet med det gällande 4 mom. att bestämmelser om grunderna för kyrkoskatten utfärdas särskilt genom lag. Genom detta hänvisas till lagförslaget om skyldigheten för församlingarnas medlemmar att betala skatt. I den föreslagna lagen ska det också finnas bestämmelser om möjligheten att bevilja befrielse från kyrkoskatten.

Paragrafens 2 och 3 mom. motsvarar till innehållet gällande bestämmelser.

Enligt 4 mom. kan kyrkorådet och gemensamma kyrkorådet bevilja befrielse från kyrkoskatt när särskilt föreskrivna villkor uppfylls.

3 §. Redovisningsskyldiga. Det föreslås att paragrafens rubrik och innehåll ändras i sin helhet. Det har föreslagits att bestämmelsen i den gällande paragrafen om befrielse från kyrkoskatt överförs till lagen om församlingsmedlemmarnas skattskyldighet.

Det föreslås att bestämmelserna om redovisningsskyldiga i den gällande 5 § flyttas till 3 §. I paragrafens 1 mom. räknas de redovisningsskyldiga i församlingarna och de kyrkliga samfälligheterna upp. I 75 § 1 mom. i kommunallagen anges de redovisningsskyldiga så att de omfattar medlemmarna av kommunala organ och de ledande tjänsteinnehavarna inom verksamhetsområdet för organet i fråga. Med beaktande av den nuvarande personalstrukturen i församlingarna är kommunallagens definition alltför vag. I de remissyttranden som lämnats i samband med lagförslaget framfördes också möjligheten att i paragrafen bestämma att församlingen ska fatta ett separat beslut om vem som är redovisningsskyldig. Det är dock klarast att i lagen föreskriva om de redovisningsskyldiga.

I instruktionerna och befattningsbeskrivningarna för församlingarnas och de kyrkliga samfälligheternas tjänsteinnehavare anges de uppgifter som hör till en tjänst. På basis av dem ska man veta vem det är som fattar de beslut som avses i bestämmelsen och som sålunda är redovisningsskyldig i enlighet med bestämmelsen. Bestämmelsen täcker t.ex. inte församlingarnas hela ekonomipersonal utan redovisningsskyldiga är oftast de ledande tjänsteinnehavarna inom ekonomiförvaltningen.

Till bestämmelsens 3 punkt har som redovisningsskyldiga fogats de personer som beslutar om hur församlingens eller den kyrkliga samfällighetens tillgångar ska placeras. Ordalydelsen i den gällande bestämmelsen är oklar när det gäller placeringsverksamheten. Placeringsverksamheten kan ha anförtratts t.ex. kyrkorådets ekonomisektion eller en direktion som tillsatts särskilt för denna uppgift. De placeringsbeslut som dessa organ fattar kan ha en betydande inverkan på församlingens eller den kyrkliga samfälligheten.

tens ekonomi. I övrigt ska definitionen av redovisningsskyldiga motsvara den nuvarande.

Paragrafens 2 mom. motsvarar till innehållet det gällande 5 § 2 mom.

Det föreslås att det gällande 5 § 3 mom. om anmärkningsförfarandet överförs till kyrkoordningen. Om revisorerna i sin revisionsberättelse har framställt anmärkningar mot den redovisningsskyldiga, ska kyrkorådet eller gemensamma kyrkorådet höra den redovisningsskyldiga och lämna ett gemmäle jämte yttranden till kyrkofullmäktige eller gemensamma kyrkofullmäktige för behandling. Det är kyrkofullmäktiges uppgift att besluta om de åtgärder som anmärkningen ger anledning till. Närmast kommer i fråga ersättningskrav enligt skadeståndslagen (412/1974) eller åtal för brott med stöd av strafflagen (39/1889). Eftersom bestämmelser om eventuella påföljder finns i dessa lagar är det onödigt att föreskriva om påföljderna i kyrkolagen.

4 §. Övriga bestämmelser och föreskrifter om ekonomin. Det föreslås att paragrafens rubrik och innehåll ändras i sin helhet. Bestämmelsen i den gällande paragrafen om för särskilt ändamål donerad eller testamenterad egendom slopas i kyrkolagen. Denna bestämmelse motsvarar den bestämmelse i den gamla kommunallagen som var i kraft när kyrkolagen stiftades. Bestämmelsen har senare slopats i kommunallagen. Också inom kyrkan kan bestämmelsen strykas, och kyrkan samt dess församlingar kan jämföras med andra samfund i egenskap av gävo- och testamentstagare.

På basis av civilrättsliga bestämmelser om gåva och testamente ska gåvogivarens och testators vilja alltså beaktas i skötseln och användningen av egendomen. Om detta inte är möjligt ska man sträva efter att finna det användningsändamål och det användningsätt som ligger så nära det ursprungliga ändamålet som möjligt. För att egendomens användningsändamål ska kunna ändras krävs i allmänhet inte samtycke av gåvogivarens eller testators rättsinnehavare, även om det är skäl att höra dem vid beredningen av ärendet. Om gåvogivaren lever finns det ingen anledning att ändra egendomens användningsändamål utan samtycke av honom eller henne. Om gåvogivaren eller rättsinnehavarna inte nöjer sig med ett beslut av försam-

lingen, stiftet eller ett organ inom kyrkans centralfond ska tvisten inte längre avgöras genom förvaltningsprocess utan som ett privaträttsligt tvistemål vid en allmän underrätt.

I 1 mom. föreskrivs att det i fråga om församlingarnas och de kyrkliga samfälligheters ekonomiförvaltning ska iakttas i tillämpliga delar bestämmelserna i bokföringslagen och revisionslagen. Bestämmelsen motsvarar gällande 15 kap. 9 § 1 mom. i kyrkoordningen, men ska nu lyftas upp på lagnivå. Genom de hänvisningsbestämmelser som tas in i 17 a kap. 1 § och 22 kap. 11 § gäller bestämmelsen förutom enskilda församlingar och kyrkliga samfälligheter också kyrkans centralfond och den verksamhet som fonden finansierar.

Ordalydelsen ”i tillämpliga delar” innebär att lagarna i fråga iakttas om inte något annat följer av kyrkolagens eller kyrkoordningens bestämmelser om ekonomiförvaltning eller av föreskrifter och anvisningar som utfärdats med stöd av lag. Det ska alltså finnas en grundad anledning till avvikelser. Bokföringslagen och den förordning som utfärdats med stöd av den samt revisionslagen tillämpas också för närvarande nästan som sådana. Avvikelser görs dock i viss utsträckning, främst till följd av den offentlighetsrättsliga naturen hos kyrkans och dess församlingars verksamhet. Bland annat ska bokslutet och verksamhetsberättelsen enligt 3 kap. 6 § i bokföringslagen upprättas inom fyra månader från räkenskapsperiodens utgång. Enligt en preciserande bestämmelse i kyrkoordningen ska församlingarnas bokslut vara klart redan före utgången av mars det år som följer på räkenskapsperioden.

I paragrafens 2 mom. bemyndigas kyrkomötet att i kyrkoordningen ta in bestämmelser om verksamhets- och ekonomiplan, budget, skötseln av tillgångar och egendom, bokföring, bokslut, verksamhetsberättelse samt revision. Revisionen täcker bestämmelserna om revisorerna, revisionsberättelsen och behandlingen av den.

I 3 mom. ska det finnas bestämmelser om att församlingen eller den kyrkliga samfällighetens ekonomiförvaltning dessutom ska styras genom en ekonomistadga som godkänns av kyrkofullmäktige eller gemensamma kyrkofullmäktige.

5 §. Kyrkostyrelsens föreskrifter och anvisningar. Det föreslås att paragrafens rubrik och innehåll ändras i sin helhet. Enligt förslaget ska bestämmelserna om redovisnings-skyldiga i den gällande 5 § flyttas till 3 §. I paragrafen finns bestämmelser om möjligheten för kyrkostyrelsen att meddela närmare föreskrifter om församlingarnas och de kyrkliga samfälligheternas bokföring och löneräkning. Bemyndigandet att utfärda föreskrifter ska finnas på lagnivå. I gällande 15 kap. 14 § i kyrkoordningen har kyrkostyrelsen redan nu getts rätt att vid behov meddela anvisningar om upprättandet av budget, fastställandet av inkomstskatteprocent, egen-domsskötseln, ordnandet av drätseln, bokföringen och förrättandet av revision.

I 67 § i kommunallagen ges bokförings-nämndens kommunsektion rätt att meddela anvisningar och ge yttranden om tillämpningen av bokföringslagen och av 68—70 § i kommunallagen. Eftersom kyrkan själv sköter sin egen förvaltning och ekonomi är det nödvändigt att bibehålla kyrkostyrelsens rätt att meddela närmare anvisningar om tillämpningen av bokföringslagen och om annat som gäller församlingarnas ekonomi. Med stöd av bestämmelsen kan kyrkostyrelsen också meddela församlingarna anvisningar t.ex. genom rekommendationer om hur de tillämpliga lagarna borde tolkas i frågor som gäller bokföring och ekonomi. Detta hjälper församlingarna att handla rätt och ekonomiskt i enlighet med gällande bestämmelser.

17 a kap. Allmänna stadganden

1 §. Stiftet. Det föreslås att till paragrafen fogas ett nytt 2 mom. enligt vilket det vid skötseln av stiftets ekonomi ska iaktas i tillämpliga delar de bestämmelser om skötseln av ekonomin i en församling eller kyrklig samfällighet som finns i kyrkolagen och kyrkoordningen. Avvikelse från dessa bestämmelser kan göras endast av grundad orsak.

17 b kap. Stiftsfullmäktige

5 §. Arbetsordning och ekonomistadga. Det föreslås att paragrafens rubrik ändras och att det i det nya 2 mom. tas in bestämmelser om hur stiftets ekonomiförvaltning ska ordnas

genom en ekonomistadga och om godkännandet av ekonomistadgan. Enligt 17 b kap. 1 § godkänner stiftsfullmäktige verksamhets- och ekonomiplanen och budgeten. Dessutom godkänner fullmäktige verksamhetsberättelsen. Fullmäktige är stiftets högsta beslutande organ i ekonomiska frågor och sålunda är det lämpligt att fullmäktige också godkänner en ekonomistadga för användning av stiftets tillgångar.

I fråga om de medel som beviljas ur kyrkans centralfond är det centralfonden som styr bokslutet och revisionen. Ekonomistadgan gäller sålunda närmast myndighetens interna praktiska arrangemang i fråga om ekonomiförvaltningen och behörighetsfrågor, t.ex. förfaranden för godkännande av räkningar eller investeringsbeslut, om beslutsfattandet har delegerats till en lägre nivå än domkapitlet.

22 kap.

Kyrkostyrelsen, kyrkans centralfond och kyrkans arbetsmarknadsverk

6 §. Kyrkans centralfond. I 1 mom. anges kyrkans centralfond på samma sätt som för närvarande och de utgifter och ändamål för vilka centralfondens tillgångar kan användas räknas upp. Formuleringen av momentet har ändrats till en mera allmän form, så att förteckningen som omfattade nio punkter förkortats och omfattar fyra punkter.

Paragrafens 2 mom. kvarstår oförändrat. I paragrafens nya 3 mom. föreslås bestämmelser om hemorten för kyrkans centralfond. För närvarande finns bestämmelser om hemorten i 7 § i förordningen angående verkställigheten av lagen om kyrkans centralfond. Det måste finnas en bestämmelse om hemorten, eftersom kyrkans centralfond är en självständig juridisk person.

8 §. Avgifter till centralfonden. Rubriken för paragrafen har ändrats och det föreslås att en ny 6 punkt fogas till 1 mom. Kyrkomötet ska årligen i samband med godkännandet av kyrkans centralfonds budget besluta huruvida en pensionsfondsavgift för utökning av pensionsfonden tas ut och i så fall hur stor avgiften ska vara. Det föreslås att det till paragrafens 2 mom. överförs den motsvarande bestämmelsen i 7 a § i lagen om kyrkans cen-

tralfond om påföljderna av dröjsmål med centralfondsavgifterna. Maximibeloppet av dröjsmålsräntan ska alltså vara bundet till den referensränta som bestäms med stöd av 12 § i räntelagen (633/1982). Finlands Bank publicerar i Finlands författningssamling ett meddelande om referensräntan och om dess giltighetstid.

I paragrafens 3 mom. föreslås en bestämmelse om utmätning av avgifterna i 1 mom. 1, 2 och 3 punkten utan dom eller beslut. När det gäller pensionsavgifterna finns en motsvarande bestämmelse i 32 § i pensionslagen för evangelisk-lutherska kyrkan.

8 a §. Understöd från centralfonden. Den nya 8 a § motsvarar den gällande 8 § i lagen om kyrkans centralfond. Enligt den kan församlingarna och de kyrkliga samfälligheterna enligt prövning beviljas komplettering av skatteintäkterna och understöd. I paragrafen ska som understödstagare uttryckligen nämnas uttryckligen också de kyrkliga samfälligheterna. Närmare bestämmelser om detaljer i understödsverksamheten utfärdas i kyrkoordningen.

10 §. Försäkringstillsyn. Paragrafen har ändrats så att den motsvarar gällande lagstiftning och ordalydelsen har setts över.

11 §. Närmare bestämmelser om kyrkans centralfond. Paragrafen är ny. I 1 mom. ges ett bemyndigande att utfärda närmare bestämmelser i kyrkoordningen om frågor som gäller kyrkans centralfond. Genom bestämmelsen hänvisas till 22 kap. i kyrkoordningen.

I 2 mom. hänvisas till 15 kap. i kyrkolagen och kyrkoordningen. Enligt den ska i övrigt i tillämpliga delar bestämmelserna i kyrkolagen och kyrkoordningen om skötseln av församlingarnas och de kyrkliga samfälligheternas ekonomi tillämpas på skötseln av ekonomin inom kyrkans centralfond.

I 3 mom. föreslås en bestämmelse om att ekonomiförvaltningen inom kyrkans centralfond dessutom ska styras genom en ekonomistadga som kyrkostyrelsen ska bestämma om. Bestämmelsen motsvarar i fråga om kyrkans centralfond de föreslagna 15 kap. 4 § 3 mom. och 17 b kap. 5 § 2 mom. i kyrkolagen. I ekonomistadgan för kyrkans centralfond ska ingå bestämmelser bl.a. om fristerna för att upprätta budgeten och lägga fram bok-

slutet. Bestämmelser om detta finns för närvarande i förordningen angående verkställigheten av lagen om kyrkans centralfond. Eftersom de nämnda fristerna ur kyrkomötets synvinkel måste anses skärpa de frister som finns i bokföringslagen och som ska tas in i kyrkolagstiftningen, kan om dem föreskrivas i ekonomistadgan.

För närvarande finns det i kyrkolagen ingen bestämmelse om bemyndigande där kyrkostyrelsen skulle ges rätt att utfärda en ekonomistadga för centralfonden. Ekonomistadgan har dock godkänts vid kyrkostyrelsens plenum den 1 juni 1999. Enligt förslaget ska kyrkostyrelsen på samma sätt som för närvarande i egenskap av styrelse för kyrkans centralfond godkänna en ekonomistadga för centralfondens verksamhet. Det är inte ändamålsenligt att öka kyrkomötets uppgifter så att mötet ges i uppgift att godkänna detaljerade stadgor av teknisk natur.

1.2 Lagen om kyrkans centralfond

Det föreslås att lagen om kyrkans centralfond upphävs. Samtidigt upphävs förordningen angående verkställigheten av lagen om kyrkans centralfond. Nödvändiga bestämmelser som ingår i lagen och förordningen tas in i kyrkolagen och kyrkoordningen.

1.3 Lag om skyldighet för medlemmar i evangelisk-lutherska kyrkan att betala skatt till församlingen

Enligt det föreslagna 15 kap. 2 § 1 mom. i kyrkolagen föreskrivs det särskilt genom lag om grunderna för betalning av kyrkoskatt. Därför föreslås det en ny lag om församlingsmedlemmarnas skattskyldighet. Samtidigt upphävs lagen angående grunderna för vissa kyrkliga avgifter och boställslagen. Den nya lagen klargör för sin del strukturen i den lagstiftning som gäller verkställande av beskattningen och den evangelisk-lutherska kyrkans ekonomi.

1 §. Skattskyldiga. Skyldig att betala kyrkoskatt är den som är medlem av en församling samt dödsboet efter den som avlidit som medlem av en församling, på samma sätt som det föreskrivs i 13 § i den gällande bo-

ställslagen. Dödsbon efter personer som inte hörde till kyrkan ska däremot inte längre betala kyrkoskatt.

I paragrafens inledande stycke finns uttryckliga bestämmelser om att kyrkoskatt ska betalas i enlighet med de beskattningsbara inkomsterna vid kommunalbeskattningen. Enligt 130 § 1 mom. i inkomstskattelagen ska en fysisk person och ett dödsbo betala inkomstskatt till kommunen för den beskattningsbara inkomsten vid kommunalbeskattningen i enlighet med den inkomstskattesats som fastställs i enlighet med 66 § i kommunallagen. På motsvarande sätt ska det i 15 kap. 2 § i kyrkolagen finnas bestämmelser om den inkomstskattesats för kyrkoskatten som församlingen fastställt.

Enligt 1 punkten i paragrafen bestäms skattskyldigheten så att den som är medlem av en församling vid utgången av det år som föregår skatteåret betalar kyrkoskatt för hela följande år. Därmed ska t.ex. en person som gått ur kyrkan i januari betala kyrkoskatt för hela året. Den som anslutit sig till kyrkan i januari behöver däremot inte betala kyrkoskatt för det året. Detta motsvarar gällande bestämmelser och grundar sig på att kyrkoberskattningen följer kommunalbeskattningen och dess bestämmelser om beskattningssort.

För att dödsbon efter personer som inte hörde till kyrkan vid tidpunkten för sin död inte längre ska vara skyldiga att betala kyrkoskatt föreskrivs i paragrafens 2 punkt om skattskyldighet för dödsboet efter den som avlidit som medlem av en församling. Till denna del avviker beskattningsförfarandet från 130 § i inkomstskattelagen.

2 §. Befrielse från kyrkoskatt. Det 1 mom. motsvarar till sitt innehåll 15 kap. 3 § 1 mom. i den gällande kyrkolagen enligt vilket den skattskyldiga befrias från kyrkoskatt om han eller hon i enlighet med lagbestämda skälighetsgrunder helt eller delvis beviljats befrielse från betalning av skatt på inkomst till kommunen. Befrielse från kyrkoskatt har alltså kopplats till beslutet om befrielse från kommunalskatt. Befrielse erhålls utan separat ansökan från kyrkoskatt som betalas på samma inkomst och från påföljder med anledning av försenad betalning. Något separat beslut av församlingen eller den kyrkliga samfälligheten behövs inte.

Paragrafens 2 mom. motsvarar till sitt innehåll 15 kap. 3 § 2 mom. i gällande kyrkolag. Den som är skyldig att betala kyrkoskatt kan alltså på samma sätt som nu ansöka om befrielse från kyrkoskatt hos församlingen eller den kyrkliga samfälligheten. Enligt bestämmelsen i 15 kap. 2 § 4 mom. i kyrkolagen som ingår i propositionen fattas beslutet om befrielse från kyrkoskatt i församlingar av kyrkorådet och i kyrkliga samfälligheter av gemensamma kyrkorådet. Befrielse kan beviljas på samma grunder som statliga och kommunala myndigheter med stöd av 88 § i lagen om beskattningsförfarande (1558/1995) kan bevilja befrielse från stats- och kommunalskatt. Kyrkorådet eller gemensamma kyrkorådet kan däremot inte bevilja uppskov med betalningen av kyrkoskatt.

Enligt 88 § 6 mom. i lagen om beskattningsförfarande får beslut som meddelats med stöd av paragrafen inte överklagas genom besvär. Då kyrkoberskattningen följer kommunalbeskattningen måste man för kyrkoskattens del föreskriva om motsvarande besvärsförbud med avseende på befrielse från kyrkoskatt. En bestämmelse om detta föreslås i paragrafens 3 mom. Enligt den föreslagna bestämmelsen får ett beslut som utfärdats med stöd av 2 mom. inte överklagas genom förvaltningsbesvär. Enligt bestämmelserna om besvär i 24 kap. i kyrkolagen kan man dock överklaga beslutet genom kyrkobesvär. Detta motsvarar det kommunala förfarandet enligt vilket ett beslut av kommunen får överklagas genom kommunalbesvär.

3 §. Övriga tillämpliga bestämmelser. Det föreslås att en hänvisningsbestämmelse ska ingå i paragrafen. Enligt den ska bestämmelser om kyrkoskatt och befrielse från kyrkoskatt också finnas i kyrkolagen. I 15 kap. 2 § i kyrkolagen som ingår i propositionen föreskrivs om grunderna för bestämmande av inkomstskattesatsen för kyrkoskatt samt fastställande av denna och om vilket organ som ska besluta om befrielse från kyrkoskatt.

4 §. Ikraftträdande och övergångsbestämmelser. I paragrafen finns bestämmelser om ikraftträdandet och tillämpningen av lagen samt om upphävande av lagen angående grunderna för vissa kyrkliga avgifter och boställslagen. Lagen avses träda i kraft samti-

digt som den ändring av kyrkolagen som ingår i propositionen.

Genom den föreslagna lagen upphävs enligt paragrafens 2 mom. lagen angående grunderna för vissa kyrkliga avgifter och lagen om de evangelisk-lutherska församlingarnas boställen och fonder.

Enligt 3 mom. ska lagen tillämpas första gången vid kyrkobeskattningen för det år då lagen träder i kraft.

2 Närmare bestämmelser

I samband med de lagförslag som ingår i propositionen beslutade kyrkomötet att ändra 15 kap. i kyrkoordningen där det finns närmare bestämmelser om församlingens och den kyrkliga samfällighetens ekonomi, och bestämmelserna i 22 kap. om kyrkans centralfond. I enlighet med kyrkomötets beslut träder ändringen av kyrkoordningen i kraft samma dag som de lagar som föreslås i denna proposition.

3 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2013.

4 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Enligt 76 § i grundlagen finns i kyrkolagen bestämmelser om den evangelisk-lutherska kyrkans organisation och förvaltning. För lagstiftningsordningen för kyrkolagen och rätten att ta initiativ som angår kyrkolagen gäller det som särskilt bestäms i kyrkolagen. Enligt 2 kap. 2 § i kyrkolagen har kyrkan ensamrätt att föreslå lag i allt som endast gäller kyrkans egna angelägenheter, även ändring och upphävande av kyrkolag. Kyrkans förslag läggs fram av kyrkomötet.

I kyrkolagen ska därmed finnas de centrala bestämmelser om kyrkans organisation och

förvaltning som avses i 76 § i grundlagen. Bestämmelser om mindre detaljer och detaljer som kompletterar bestämmelserna i lagen kan däremot föreskrivas i kyrkoordningen.

I propositionen har målet varit att beakta kravet på författningsnivå så att bestämmelserna om fördelningen av behörighet inom ekonomiförvaltningen har överförts till kyrkolagen från kyrkoordningen, liksom även bestämmelsen om den rättsliga ställningen för kyrkans centralfond. I enlighet med 80 § 1 mom. i grundlagen ska bestämmelserna om individens rättigheter och skyldigheter utfärdas genom lag. Både bestämmelsen om skyldigheten för församlingsmedlemmar att betala kyrkoskatt och bestämmelsen om redovisningsskyldiga ska enligt förslaget tas in i 15 kap. i kyrkolagen.

Vidare kan en myndighet enligt de i grundlagens 80 § föreskrivna principerna om delegering av lagstiftningsbehörighet genom lag bemyndigas att utfärda rättsnormer i bestämda frågor, om det med hänsyn till föremålet för regleringen finns särskilda skäl till detta och regleringens betydelse i sak inte kräver att den sker genom lag eller förordning. Tillämpningsområdet för ett sådant bemyndigande ska vara exakt avgränsat. Kravet enligt 80 § 2 mom. i grundlagen på noggrann avgränsning av bemyndigandet i bestämmelsen, beaktas i de föreslagna 15 kap. 4 §, 17 b kap. 5 § samt 22 kap. 11 § i kyrkolagen.

Enligt 81 § i grundlagen ska det om statskatt bestämmas genom lag, som ska innehålla bestämmelser om grunderna för skattskyldigheten och skattens storlek samt om de skattskyldigas rättsskydd. Detta har beaktats genom förslaget till en lag om församlingsmedlemmarnas skattskyldighet.

De föreslagna lagarna torde kunna stiftas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om ändring av kyrkolagen**

På förslag av kyrkomötet och i enlighet med riksdagens beslut *ändras* i kyrkolagen (1054/1993) 15 kap., 17 b kap. 5 § samt 22 kap. 6, 8 och 10 §, sådana de lyder, 15 kap. jämte ändringar, 17 b kap. 5 § i lag 1274/2003, 22 kap. 6 § delvis ändrad i lagarna 306/2002 och 1274/2003, 8 § i lag 1325/2011 och 10 § i lag 1201/2002, samt *fogas* till 17 a kap. 1 §, sådan den lyder i lag 1274/2003, ett nytt 2 mom. samt till 22 kap. nya 8 a och 11 § som följer:

15 kap.

Församlingens och den kyrkliga samfällighetens ekonomi

1 §

Användning av tillgångar

Församlingens eller den kyrkliga samfällighetens tillgångar får användas endast för skötseln av församlingens eller den kyrkliga samfällighetens uppgifter.

Församlingarna och de kyrkliga samfälligheterna ska delta i finansieringen av utgifterna för kyrkans centralfond så som föreskrivs i 22 kap. 8 §.

2 §

Kyrkoskatt

En församlingsmedlem ska genom att betala kyrkoskatt delta i finansieringen av församlingens, den kyrkliga samfällighetens och kyrkans uppgifter. Bestämmelser om grunderna för kyrkoskatten utfärdas särskilt genom lag.

Med kyrkoskatten täcks det belopp som utöver övriga inkomster behövs för att betala utgifterna enligt den budget som kyrkofullmäktige eller gemensamma kyrkofullmäktige godkänner årligen.

Kyrkofullmäktige eller gemensamma kyrkofullmäktige beslutar om inkomstskattesatsens storlek med en noggrannhet på 0,05 procentenheter.

Kyrkorådet eller gemensamma kyrkorådet kan bevilja befrielse från kyrkoskatt så som särskilt bestäms genom lag.

3 §

Redovisningsskyldiga

Redovisningsskyldig är den förtroendevalda och den tjänsteinnehavare som

1) beslutar om eller deltar i beslut om en åtgärd som gäller utgifter eller inkomster,

2) godkänner betalningen av en utgift eller mottagandet av en inkomst,

3) förvaltar penningmedel eller annan egendom i en församling eller i en kyrklig samfällighet eller som deltar i beslut om placeringen av tillgångarna,

4) har till uppgift att bevaka församlingens eller den kyrkliga samfällighetens ekonomis-

ka intressen eller att övervaka skötseln av dess tillgångar eller dess bokföring.

Såsom redovisningsskyldig betraktas dock inte en medlem av kyrkofullmäktige eller gemensamma kyrkofullmäktige eller en revisor.

4 §

Övriga bestämmelser och föreskrifter om ekonomin

I fråga om bokföringsskyldighet, bokföring, bokslut och revision i en församling och en kyrklig samfällighet iaktas i tillämpliga delar bestämmelserna i bokföringslagen (1336/1997) och revisionslagen (459/2007).

Närmare bestämmelser om verksamhets- och ekonomiplanen, budgeten, förvaltningen av tillgångar och egendom, bokföringen, bokslutet och verksamhetsberättelsen samt revisionen finns i kyrkoordningen.

Närmare bestämmelser om skötseln av ekonomin finns i den ekonomistadga som kyrkofullmäktige eller gemensamma kyrkofullmäktige godkänner.

5 §

Kyrkostyrelsens föreskrifter och anvisningar

Kyrkostyrelsen kan meddela närmare föreskrifter om församlingarnas och de kyrkliga samfälligheternas bokföring och löneräkning. Kyrkostyrelsen kan ge anvisningar om den övriga skötseln av ekonomin och om revisionen.

17 a kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Stiftet

På skötseln av stiftets ekonomi tillämpas i tillämpliga delar de bestämmelser om skötseln av ekonomin i en församling eller kyrklig samfällighet som finns i denna lag och i kyrkoordningen.

17 b kap.

Stiftsfullmäktige

5 §

Arbetsordning och ekonomistadga

Närmare bestämmelser om sammankallande av stiftsfullmäktige, ordförandenas uppgifter, väckande av initiativ, behandling av ärenden och förrättande av val finns i den arbetsordning som godkänns av stiftsfullmäktige.

Närmare bestämmelser om stiftets ekonomiförvaltning, såsom bestämmelser om verksamhets- och ekonomiplanen, budgeten, skötseln av tillgångar och egendom, bokföringen, bokslutet och verksamhetsberättelsen samt revisionen finns i den ekonomistadga som godkänns av stiftsfullmäktige.

22 kap.

Kyrkostyrelsen, kyrkans centralfond och kyrkans arbetsmarknadsverk

6 §

Kyrkans centralfond

Kyrkans centralfond är kyrkans gemensamma fond, vars tillgångar i enlighet med centralfondens budget används för

1) betalning av pensioner och familjepensioner,

2) understöd till församlingar och kyrkliga samfälligheter med svag ekonomi samt för utvecklande av samarbetet mellan församlingarna och av församlingsstrukturen,

3) betalning av de utgifter som stiftet och kyrkans centralförvaltning har,

4) kyrkans gemensamma syften samt för betalning av kyrkans övriga utgifter enligt lag och förbindelser.

Kyrkans centralfond är pensionsanstalt för kyrkan och sköter pensionsanstaltens uppgifter i enlighet med vad som föreskrivs särskilt.

Helsingfors är hemort för kyrkans centralfond.

8 §

Avgifter till centralfonden

Varje församling eller kyrklig samfällighet ska årligen till kyrkans centralfond betala

1) högst tio procent av den kalkylerade kyrkoskatten och andelen av den debiterade samfundsskatten vid den senast verkställda beskattningen (*grundavgift*); grundavgiften kan också bestämmas enbart utifrån den kalkylerade kyrkoskatten,

2) utöver grundavgiften högst tjugo procent av den andel enligt 1 punkten som församlingen får av den samfundsskatt som har debiterats (*tilläggsavgift*); tilläggsavgiften kan vara progressiv,

3) för betalning och fondering av pensioner och familjepensioner en avgift som bestäms i procent av den lön som under finansåret i fråga betalats till tjänsteinnehavare och arbetstagare som omfattas av pensionsskyddet (*pensionsavgift*), varvid också fri bostad inklusive värme räknas till lönen,

4) invalidpensionernas självriskandelar som bestäms enligt de grunder som kyrkomötet fastställt,

5) en avgift som bestäms enligt de grunder som kyrkomötet fastställt (*serviceavgift*) för skötseln av de uppgifter som avses i 2 § 1 mom. 9 a-punkten i detta kapitel,

6) för utökning av kyrkans pensionsfond högst fem procent av kyrkoskatten vid den senast verkställda beskattningen (*pensionsfondsavgift*).

Vid fördröjd betalning betalas en årlig dröjsmålsränta som beräknas enligt en räntesats som kyrkomötet bestämmer. Räntesatsen får vara högst sex procentenheter högre än den gällande referensränta som Finlands Bank meddelat med stöd av 12 § i räntelagen (633/1982). En ändring i referensräntan beaktas från ingången av det kalenderår som följer på ändringen. Kyrkostyrelsen kan av särskilda skäl på ansökan befria en församling och en kyrklig samfällighet från skyldigheten att betala dröjsmålsränta.

De avgifter inklusive dröjsmålsränta som församlingen eller den kyrkliga samfälligheten ålagts att betala med stöd av 1 mom. 1, 2 och 4 punkten är direkt utsökbara. Bestäm-

melser om indrivning av dem finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

8 a §

Understöd från centralfonden

Församlingar och kyrkliga samfälligheter beviljas komplettering av skatteintäkterna och understöd enligt prövning ur kyrkans centralfond. I kyrkoordningen finns närmare bestämmelser om dessa understöd.

10 §

Försäkringstillsyn

Finansinspektionen utövar tillsyn över den placeringsverksamhet som pensionsfonden inom kyrkans centralfond bedriver. Bestämmelser om Finansinspektionens behörighet och om tillsynsavgiften utfärdas särskilt genom lag.

11 §

Närmare bestämmelser om kyrkans centralfond

Närmare bestämmelser om skötseln av kyrkans centralfonds ekonomi, om betalningen av avgifterna till centralfonden samt om understöden från centralfonden och ansökningsförfarandet finns i kyrkoordningen.

På skötseln av ekonomin tillämpas i övrigt i tillämpliga delar de bestämmelser om skötseln av ekonomin i en församling eller en kyrklig samfällighet som finns i denna lag och i kyrkoordningen.

Närmare bestämmelser om hur ekonomiförvaltningen ska ordnas, såsom bestämmelser om verksamhets- och ekonomiplanen, budgeten, skötseln av tillgångar och egendom, bokföringen, bokslutet och verksamhetsberättelsen samt revisionen finns i ekonomistadgan, som godkänns av kyrkostyrelsen.

Denna lag träder i kraft den xx xxxx 20 .

2.

Lag

om upphävande av lagen om kyrkans centralfond

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §	2 §
Genom denna lag upphävs lagen om kyrkans centralfond (895/1941).	Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om skyldighet för medlemmar i evangelisk-lutherska församlingar att betala skatt till församlingen

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Skattskyldiga

Kyrkoskatt ska utifrån de beskattningsbara inkomsterna vid kommunalbeskattningen betalas av

- 1) den som är medlem av en församling vid utgången av det år som föregår skatteåret,
- 2) dödsboet efter den som avlidit som medlem av en församling.

2 §

Befrielse från kyrkoskatt

Om en skattskyldig i enlighet med föreskrivna jämningsgrunder helt eller delvis har beviljats befrielse från skatt på inkomst till kommunen eller från påföljder med anledning av försenad skattebetalning, får han eller hon en motsvarande befrielse från den kyrkoskatt som ska betalas för samma inkomst samt från påföljder med anledning av försenad skattebetalning.

Om en skattskyldig inte har fått befrielse enligt 1 mom. kan församlingen eller den kyrkliga samfälligheten av särskilda skäl på

ansökan helt eller delvis bevilja befrielse från kyrkoskatt och från påföljder med anledning av försenad skattebetalning, på samma grunder som statliga och kommunala myndigheter kan bevilja befrielse från stats- och kommunalskatt.

Beslut som fattats med stöd av 2 mom. får inte överklagas genom besvär.

3 §

Övriga tillämpliga bestämmelser

Bestämmelser om kyrkoskatt och befrielse från kyrkoskatt finns dessutom i kyrkolagen (1054/1993).

4 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den xx xxxx 20 .

Genom denna lag upphävs lagen angående grunderna för vissa kyrkliga avgifter (1035/1944) och lagen om de evangelisk-lutherska församlingarnas boställen och fonder (106/1966).

Denna lag tillämpas första gången på kyr- kobeskattningen som verkställs för år 2013.

Helsingfors den 18 oktober 2012

Statsministerns ställföreträdare, finansminister

JUTTA URPILAINEN

Inrikesminister *Päivi Räsänen*

Lag

om ändring av kyrkolagen

På förslag av kyrkomötet och i enlighet med riksdagens beslut *ändras* i kyrkolagen (1054/1993) 15 kap., 17 b kap. 5 § samt 22 kap. 6, 8 och 10 §, sådana de lyder, 15 kap. jämte ändringar, 17 b kap. 5 § i lag 1274/2003, 22 kap. 6 § delvis ändrad i lagarna 306/2002 och 1274/2003, 8 § i lag 1325/2011 och 10 § i lag 1201/2002, samt *fogas* till 17 a kap. 1 §, sådan den lyder i lag 1274/2003, ett nytt 2 mom. samt till 22 kap. nya 8 a och 11 § som följer:

Gällande lydelse

15 kap.

Församlingens ekonomi

1 §

Användningen av församlingens tillgångar

Församlingens tillgångar *och inkomster* får användas endast för att fullfölja församlingens uppgifter.

Församlingarna skall betala avgifter till kyrkans centralfond så som stadgas i 22 kap. 8 §.

2 §

Kyrkoskatt

Församlingens medlemmar är skyldiga att bidra till anskaffande av medel som behövs för att läcka de i 1 § nämnda utgifterna.

Det belopp som enligt den av kyrkofullmäktige årligen godkända budgeten behövs för att bestrida utgifterna utöver övriga in-

Föreslagen lydelse

15 kap.

Församlingens och den kyrkliga samfällighetens ekonomi

1 §

Användning av tillgångar

Församlingens *eller den kyrkliga samfällighetens* tillgångar får användas endast för *skötseln av församlingens eller den kyrkliga samfällighetens uppgifter*.

Församlingarna *och de kyrkliga samfälligheterna* ska delta i finansieringen av utgifterna för kyrkans centralfond så som föreskrivs i 22 kap. 8 §.

2 §

Kyrkoskatt

En församlingsmedlem ska genom att betala kyrkoskatt delta i finansieringen av församlingens, den kyrkliga samfällighetens och kyrkans uppgifter. Bestämmelser om grunderna för kyrkoskatten utfärdas särskilt genom lag.

Med kyrkoskatten täcks det belopp som utöver övriga inkomster behövs för att betala utgifterna enligt den budget som kyrkofull-

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

komster insamlas genom kyrkobeskattning för räkenskapsåret.

Kyrkofullmäktige fastställer inkomstskattesatsen. Inkomstskattesatsen fastställs till närmaste 0,05 procentenheter.

Om grunderna för betalning av kyrkoskar stadgas särskilt.

mäktige eller gemensamma kyrkofullmäktige godkänner årligen.

Kyrkofullmäktige eller gemensamma kyrkofullmäktige beslutar om inkomstskattesatsens storlek med en noggrannhet på 0,05 procentenheter.

Kyrkorådet eller gemensamma kyrkorådet kan bevilja befrielse från kyrkoskatt så som särskilt bestäms genom lag.

3 §

Befrielse från kyrkoskatt

Har den skattskyldige i enlighet med lagstadgade skälighetsgrunder helt eller delvis beviljats befrielse från betalning av skatt på inkomst till kommunen eller från påföljder med anledning av försenad skattebetalning, erhåller han motsvarande befrielse från den kyrkoskatt som skall betalas för samma inkomst samt från påföljder med anledning av försenad skattebetalning.

Har den skattskyldige inte fått den befrielse som avses i 1 mom., kan kyrkorådet av särskilda skäl på ansökan helt eller delvis bevilja befrielse från kyrkoskatt och från påföljder med anledning av försenad skattebetalning på samma grunder som statliga och kommunala myndigheter kan bevilja befrielse från stats- och kommunalskatt.

4 §

För särskilt ändamål donerad eller testamenterad egendom

Vid förvaltande och nyttjande av egendom som en församling har erhållit som gåva eller genom testamente skall iakttas vad som bestäms i gåvobrevet eller testamentet.

Har förhållandena förändrats på ett varaktigt sätt så att det blivit omöjligt eller uppenbart onyttigt att använda den i 1 mom. nämnda egendomen enligt de ursprungliga föreskrifterna, kan avvikelser ske från villkoren i gåvobrevet eller testamentet. Det nya användningssyftet får inte väsentligen avvika från det ursprungliga.

5 §

Redovisningsskyldiga

Med redovisningsskyldig avses en förtroendevald eller tjänsteinnehavare,

1) som beslutar om åtgärder som gäller utgifter eller inkomst eller som deltar i sådana beslut,

2) som godkänner en utgift för betalning eller en inkomst att tas emot.

3) som förvaltar penningmedel eller annan egendom som tillhör församlingen eller den kyrkliga samfälligheten, eller

4) som har till uppgift att bevaka församlingens eller den kyrkliga samfällighetens ekonomiska intressen eller att övervaka skötseln av dess tillgångar eller dess bokföring.

Såsom redovisningsskyldig betraktas dock inte en medlem av kyrkofullmäktige eller en revisor.

Har anmärkning framställts mot en redovisningsskyldig, beslutar kyrkofullmäktige om åtgärder skall vidtas mot denna för bevakande av församlingens intresse. Är det sannolikt att den redovisningsskyldige har förskingrat medel eller gjort sig skyldig till ekonomiskt missbruk eller annars uppsåtligen grovt brutit mot sina skyldigheter skall kyrkofullmäktige anmäla honom eller henne för åtal. Är brottet ringa behöver anmälan inte göras.

3 §

Redovisningsskyldiga

Redovisningsskyldig är den förtroendevalda och den tjänsteinnehavare som

1) beslutar om eller deltar i beslut om en åtgärd som gäller utgifter eller inkomster,

2) godkänner betalningen av en utgift eller mottagandet av en inkomst,

3) förvaltar penningmedel eller annan egendom i en församling eller i en kyrklig samfällighet eller som deltar i beslut om placeringen av tillgångarna,

4) har till uppgift att bevaka församlingens eller den kyrkliga samfällighetens ekonomiska intressen eller att övervaka skötseln av dess tillgångar eller dess bokföring.

Såsom redovisningsskyldig betraktas dock inte en medlem av kyrkofullmäktige eller gemensamma kyrkofullmäktige eller en revisor.

4 §

Övriga bestämmelser och föreskrifter om ekonomin

I fråga om bokföringsskyldighet, bokföring, bokslut och revision i en församling och en kyrklig samfällighet iakttas i tillämpliga delar bestämmelserna i bokföringslagen (1336/1997) och revisionslagen (459/2007).

Närmare bestämmelser om verksamhets- och ekonomiplanen, budgeten, förvaltningen av tillgångar och egendom, bokföringen, bokslutet och verksamhetsberättelsen samt revisionen finns i kyrkoordningen.

Närmare bestämmelser om skötseln av ekonomin finns i den ekonomistadga som kyrkofullmäktige eller gemensamma kyrko-

fullmäktige godkänner.

5 §

**Kyrkostyrelsens föreskrifter och
anvisningar**

Kyrkostyrelsen kan meddela närmare föreskrifter om församlingarnas och de kyrkliga samfälligheternas bokföring och löneräkning. Kyrkostyrelsen kan ge anvisningar om den övriga skötseln av ekonomin och om revisionen.

17 a kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Stiftet

17 a kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Stiftet

17 b kap.

Stiftsfullmäktige

5 §

Arbetsordning

I en arbetsordning som antas av stiftsfullmäktige bestäms närmare om sammankallande av stiftsfullmäktige, ordförandenas uppgifter, väckande av initiativ, behandling av ärenden och förrättande av val.

17 b kap.

Stiftsfullmäktige

5 §

Arbetsordning och ekonomistadga

Närmare bestämmelser om sammankallande av stiftsfullmäktige, ordförandenas uppgifter, väckande av initiativ, behandling av ärenden och förrättande av val finns i den arbetsordning som godkänns av stiftsfullmäktige.

Närmare bestämmelser om stiftets ekonomiförvaltning, såsom bestämmelser om verksamhets- och ekonomiplanen, budgeten, skötseln av tillgångar och egendom, bokföringen, bokslutet och verksamhetsberättelsen samt revisionen finns i den ekonomistadga som godkänns av stiftsfullmäktige.

22 kap.

Kyrkostyrelsen, kyrkans centralfond och kyrkans arbetsmarknadsverk

6 §

Kyrkans centralfond

Kyrkans centralfond är en för kyrkan gemensam fond, vars tillgångar används inom ramen för centralfondens budget

1) för understödande av församlingar och kyrkliga samfälligheter i svag ekonomisk ställning samt för utvecklande av samarbetet mellan församlingar och av församlingsstrukturen,

2) för betalning av pensioner och familjepensioner,

3) för betalning av de utgifter som föranleds av kyrkomötet och val av ombud till detta.

4) för betalning av utgifterna för kyrkostyrelsen och de i anslutning till denna inrättade verksamhetsorganen, samt för kyrkans centralfond och biskopsmötet,

5) för betalning av utgifterna för de av kyrkomötet tillsatta kommittéerna.

6) för betalning av stiftens utgifter,

7) för arvoden för uppgifter som ankommer på kontraktsprostämber,

8) för fullgörande av kyrkans övriga gemensamma uppgifter, samt

9) för betalning av kyrkans övriga utgifter enligt lag eller särskilda förbindelser.

Kyrkans centralfond är pensionsanstalt för kyrkan och sköter anstaltens uppgifter så som särskilt bestäms därom.

8 §

Avgifter till kyrkans centralfond

Varje församling eller kyrklig samfällighet ska årligen till kyrkans centralfond erlägga

1) högst tio procent av den kalkylerade kyrkoskatten och andelen av den samfundsskatt som har debiterats vid den senast verkställda beskattningen (*grundavgift*), vilken avgift kan

22 kap.

Kyrkostyrelsen, kyrkans centralfond och kyrkans arbetsmarknadsverk

6 §

Kyrkans centralfond

Kyrkans centralfond är kyrkans gemensamma fond, vars tillgångar i enlighet med centralfondens budget används för

1) betalning av pensioner och familjepensioner,

2) understöd till församlingar och kyrkliga samfälligheter med svag ekonomi samt för utvecklande av samarbetet mellan församlingarna och av församlingsstrukturen,

3) betalning av de utgifter som stiftet och kyrkans centralförvaltning har,

4) kyrkans gemensamma syften samt för betalning av kyrkans övriga utgifter enligt lag och förbindelser.

Kyrkans centralfond är pensionsanstalt för kyrkan och sköter pensionsanstaltens uppgifter i enlighet med vad som föreskrivs särskilt.

Helsingfors är hemort för kyrkans centralfond.

8 §

Avgifter till centralfonden

Varje församling eller kyrklig samfällighet ska årligen till kyrkans centralfond betala

1) högst tio procent av den kalkylerade kyrkoskatten och andelen av den debiterade samfundsskatten vid den senast verkställda beskattningen (*grundavgift*); *grundavgiften*

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

bestämmas också endast på basis av den kalkylerade kyrkoskatten,

2) utöver grundavgiften högst tjugo procent av den andel enligt 1 punkten som församlingen erhåller av den samfundsskatt som har debiterats (*tilläggsavgift*); tilläggsavgiften kan vara progressiv,

3) för betalning och fondering av pensioner och familjepensioner en avgift som bestäms i procent av den lön som under finansåret i fråga betalats till tjänsteinnehavare och arbetstagare vilka omfattas av pensionsskyddet (*pensionsavgift*), varvid till lönen hänförs också fri bostad inklusive värme,

4) invalidpensionernas självriskandelar, vilka bestäms enligt de grunder som kyrkomötet fastställt,

5) en avgift som bestäms enligt de grunder som kyrkomötet fastställt (*serviceavgift*) för skötseln av de uppgifter som föreskrivs i 2 § 1 mom. 9 a-punkten.

kan också bestämmas enbart utifrån den kalkylerade kyrkoskatten,

2) utöver grundavgiften högst tjugo procent av den andel enligt 1 punkten som församlingen får av den samfundsskatt som har debiterats (*tilläggsavgift*); tilläggsavgiften kan vara progressiv,

3) för betalning och fondering av pensioner och familjepensioner en avgift som bestäms i procent av den lön som under finansåret i fråga betalats till tjänsteinnehavare och arbetstagare *som* omfattas av pensionsskyddet (*pensionsavgift*), varvid *också fri bostad inklusive värme räknas till lönen,*

4) invalidpensionernas självriskandelar *som* bestäms enligt de grunder som kyrkomötet fastställt,

5) en avgift som bestäms enligt de grunder som kyrkomötet fastställt (*serviceavgift*) för skötseln av de uppgifter som avses i 2 § 1 mom. 9 a-punkten i detta kapitel,

6) *för utökning av kyrkans pensionsfond högst fem procent av kyrkoskatten vid den senast verkställda beskattningen (pensionsfondsavgift).*

Vid fördröjd betalning betalas en årlig dröjsmålsränta som beräknas enligt en räntesats som kyrkomötet bestämmer. Räntesatsen får vara högst sex procentenheter högre än den gällande referensränta som Finlands Bank meddelat med stöd av 12 § i räntelagen (633/1982). En ändring i referensräntan beaktas från ingången av det kalenderår som följer på ändringen. Kyrkostyrelsen kan av särskilda skäl på ansökan befria en församling och en kyrklig samfällighet från skyldigheten att betala dröjsmålsränta.

De avgifter inklusive dröjsmålsränta som församlingen eller den kyrkliga samfälligheten ålagts att betala med stöd av 1 mom. 1, 2 och 4 punkten är direkt utsökbara. Bestämmelser om indrivning av dem finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter.

8 a §

Understöd från centralfonden

Församlingar och kyrkliga samfälligheter beviljas komplettering av skatteintäkterna och understöd enligt prövning ur kyrkans centralfond. I kyrkoordningen finns närmare

bestämmelser om dessa understöd.

10 §

Försäkringstillsyn

Försäkringsinspektionen utövar tillsyn över den placeringsverksamhet som pensionsfonden inom kyrkans centralfond idkar. Om tillsynsavgiften bestäms särskilt.

10 §

Försäkringstillsyn

Finansinspektionen utövar tillsyn över den placeringsverksamhet som pensionsfonden inom kyrkans centralfond bedriver. Bestämmelser om Finansinspektionens behörighet och om tillsynsavgiften utfärdas särskilt genom lag.

11 §

Närmare bestämmelser om kyrkans centralfond

Närmare bestämmelser om skötseln av kyrkans centralfonds ekonomi, om betalningen av avgifterna till centralfonden samt om understöden från centralfonden och ansökningsförfarandet finns i kyrkoordningen.

På skötseln av ekonomin tillämpas i övrigt i tillämpliga delar de bestämmelser om skötseln av ekonomin i en församling eller en kyrklig samfällighet som finns i denna lag och i kyrkoordningen.

Närmare bestämmelser om hur ekonomiförvaltningen ska ordnas, såsom bestämmelser om verksamhets- och ekonomiplanen, budgeten, skötseln av tillgångar och egendom, bokföringen, bokslutet och verksamhetsberättelsen samt revisionen finns i ekonomistadgan, som godkänns av kyrkostyrelsen.

Denna lag träder i kraft den xx xxxx 20 .